

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este de două ori pre septemana: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditiunea foiei pre afara la c. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditiunea. Pretiulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 15 ANULU XXI.

Săbiu, in 22 Februaru (6 Mart.) 1873.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și terti streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Notiti'a dupa „Mont. Revue“ despre întâlnirea lui Clam Martinitz, Sennyey și Falkenhayn cu Hohenwart fù combatuta de mai multe foi vieneze; cu toate aceste „Mont. Rev.“ o sustiene și acum și adauge ca întâlnirea nu a fostu la Franciscu ci la cont. Iuliu Falkenhayn.

Diurnalele unguresi din patria se ocupa seriosu de proiectulu de lege pentru organizarea fundului regescu. Nu e mirare deca impregiurarea acest'a împinge pre unu corespondinte din Pest'a la „HZig“ pâna la insinuarea de atâtea ori întrebuintata, ca românii graviteza in afara și ca sasii suntu in casulu acest'a aliatii cei mai naturali ai magiari-loru.

Ministrulu de culte și instructiune publica a declarat in dieta ca cu câtu va înainta sciinti'a in Ungari'a, cu atât a se întaresce și elementulu magiaru. Cându esprimâma noi astfelu de dorintie despre noi însine credu ca nu va fi nici unu român care sa le ia in nume de reu, și o pretindemu acest'a și dela magiari și dela ori și care. Deci noi nu potemu sa o luâmu acest'a in nume de reu magiari-loru, căci atunci ne-amu abate dela principiulu de egale îndreptatire.

Dupa unu corespondentu alu diurnalulu „Tempo“ cardinalulu Antonelli a emis unu cerculariu către toti episcopii spanioli, prin care li se recomanda caus'a lui Carlos VII regelui din gratia divina.

Familiele cele mai avute parasescu capital'a Madridu; stradele capitalei suntu ocupate de grupe inarmate; fisioniu'a Spaniei e foarte posomorita.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 14 Februaru a casei deputatiloru o deschide presedintele Bittó la 10 ore. Dintre ministri erau de facia: Tisza, Pauler, Trefort și Kerkapoly. Trecendu-se la ordinea dilei se deschide desbaterea despre proiectulu de lege, dupa care lista civile sa se prefiga pre tempulu dela 1 Ianuariu 1872 pâna la 31 Decemvre 1879 la sum'a anuale de 4,650,000 fl. Cá referinte alu comisiunei centrale fungéza L. Szögyenyi, care recomanda primirea proiectulu de lege.

Al. Csánady, Ak. Kallay, L. Bobory, A. Csiky și D. Irányi vorbescu contr'a proiectulu. K. Tisza, ministrulu de justitia Pauler și de financia Kerkapoly pentru proiectu. Se trece la votare și proiectulu se primescu cu 229 voturi contr'a 44. Mâne va urmá a trei a cetire a proiectulu. Urméza pertractarea proiectulu de lege despre inarticularea contractelor de estradare încheiate cu Belgi'a. Proiectulu se primescu fără vre-o observatiune; cu ce siedinti'a se încheia.

Siedinti'a din 16 Februaru se deschide la 10 ore. Pre fotoliile ministeriali erau: Pauler și Tisza.

Referintele comitetului economic I. Paczoly a ascerne raportulu acestui comitetu despre bugetulu casei pre lun'a Februaru. Se va tipari și pune la ordinea dilei. Dupa aceste se mai resolvescu unele cestiuni, pentru noi de interesu secundariu și apoi se încheia siedinti'a, care a duratu tempu scurtu.

Siedinti'a din 17 Februaru a casei deputatiloru o deschide presedintele Bittó la 10 ore. Pre fotoliile ministeriali erau: Pauler, Zichy, Tisza, Trefort și Szende. Dupa autentificarea protocolulu siedintiei trecute se facu mai multe interpelatiuni. K. Szell ascerne din par-

tea comisiunei financiali raportulu despre unu proiectu de lege care se referesce la modificarea legii de timbre și tacse. — La ordinea dilei sta mai întâiu bugetulu casei pre lun'a Februaru. Preliminati suntu 251,710 fl. Dupa o desbatere scurta se voteza bugetulu. Dupa acest'a urméza continuarea desbaterei speciale despre bugetulu ministeriului de comunicatiune.

In siedinti'a din 18 Februaru, care durá tempu scurtu, se facu unele interpelatiuni, se resolvescu cestiuni de interesu particulariu și apoi trecendu-se la ordinea dilei se continua desbaterea speciale despre bugetulu extraordinariulu.

Siedinti'a din 19 Februaru o deschide presedintele Bittó la 10 ore. Dintre ministri erau de facia: Tisza, Pauler, Zichy, Trefort.

I. Vidlicskay întreba pre ministrulu de financia ca in ce stadiu se afla pertractările cu banca nationale austriaca? Trecendu-se la ordinea dilei se continua desbaterea despre bugetulu ministeriului de comunicatiune, mai întâiu despre regularea compenei; cu ce siedinti'a se încheia.

Siedinti'a din 20 Februaru a casei deputatiloru o deschide presedintele Bittó la 10 ore. Pre fotoliile ministeriali erau: Szlavy, Pauler, Tisza și Zichy.

Dep. Fr. Fillenbaum si-a deposu mandatulu, de ore-ce este denumitu de presedinte alu tribunalulu din Săbiu. Presedintele se insarcineza a face pasii necesari pentru alegerea noua. Dupa acest'a se facu unele interpelatiuni și apoi se trece la ordinea dilei, cu continuarea desbaterei despre bugetu, și se finescu desbaterea speciale despre bugetulu ministeriului de comunicatiune.

Siedinti'a din 22 Februaru a casei deputatiloru o deschide presedintele Bittó la 10 ore. Pre fotoliile ministeriali erau: Pauler, Zichy, Trefort și Kerkapoly.

I. Madarasz întreba pre ministrulu de agricultura, industria și comerciulu ca are de cogetu a aduce la cunoascinti'a casei posturile detaiate necesarie pentru espusetiunea universale Vienesă. Trecendu-se la ordinea dilei, urméza referatulu despre petitiunile contienute in a 14-a seria. Petitiunile se tramitu fără esceptiune și fără desbatere respectiviloru ministri de resortu spre resolvire; dupa acest'a se resolvescu o cauza particularia și apoi ascerne K. Szell raportulu comisiunei financiali despre proiectele de lege ascernite nu de multu de ministrulu de financia, cari se referescu la modificarea legii pentru contributiunea de venitu și la cumperarea parcelei de bunu Zalasdu in Transilvani'a.

Dupa aceste se continua desbaterea despre bugetulu ministeriului de agricultura, industria și comerciulu; cu ce siedinti'a se încheia.

Epistola deschisa.

Clusiu, 14 Februaru 1873.

(Urmare din nr. tr.)

Vedu ca epistola acest'a a devenitu cam lunga și pâna acum, dară toate câte amu scrisu, mi jacu demultu la inima; me rogu dară de iertare deca me folosescu de ocaziunea, ce mi-ati datu pr. stim. d-vósrta prin la începutu mentiunetulu articlu din nr. 6 alu „Telegr. Romanu“ și se binevoiti a me scusa deca mi iau voia de a mai prelungi cu câtu va acést'a epistola:

Ea speru dela propusa consultatiune a prea stim. dd. redactori inca și mai multe bune.

Scim deobscu ca de-si legea despre organizarea municipieloru și mai vertosu partea aceea a ei carea decide ca in ce modu să fia compuse co-

mitetele, e foarte vitrega pentru noi*), dară totusi in fiesce-care comitetu municipalu, unde locuescu și români, se afla și câti-va membri de nationalitatea noastră. — Deca aru desfasia de acesti'a destula energia și vitalitate și aru premerge in lóte cestiunile taitórie in vieti'a noastră nationala încátu se póte in toate municipiele in uniformitate, indata mai mai multu aru fi loata in consideratiune intréga natiune româna și trebile ei aru curge mai binisioru. Dară — durere — de mai multu tempu încóce abiá mai vedemu din partea noastră a membriloru români ai comitetelor municipali din cându in cându câte unu semnu de vieti'a, cá si cum amu fi decadinti in letargia nepasărei, cá si cum ne-amu fi facutu fatalisti și amu acceptá totulu numai dela sórte! Asiá apoi in zadaru se mai silescu iei și colo unii, căci nesuintiele loru nefiindu ajutate prin spriginirea confratiloru din alte comitate, remanu mai totu déun'a fără de efectulu doritu, și arare-ori se intempla cá sa le succéda a eluptá baremu óresi-cari mai minutiale rezultate imbucuratórie.

Pre lângă o tienuta cá cea de acum a româniloru in genere cându pare ca o mare parte dintre noi dormimu, séu și deca mai dámu nescari semne ca traimu, aceste semne suntu, afara de unele putiene imbucuratórie, numai nisce conferintie nationale lipsite de efectulu acceptatu de a ne poté reculege, și impreună intr'unu programu in solidaritate, séu suntu numai nisce manopere deplorable electorale; — dicu — pre lângă o atare tacere profunda (intrerupta numai de graiulu foiloru noastre române) cându specialmente chiaru și membri români ai comitetelor municipali, tacu cá si cum aru fi muti, și nu se folosescu nici de adunările municipale ce insusi legea ne deschide spre a ne poté in ele sprimá dorintiele și operá si interesele noastre nationali, — dicu — pre lângă o astfelu de tienuta, ne putemu óre mirá prea tare deca suntemu prea putienu respectati? Si o parte a vinei ca suntemu desconsiderati, óre nu cade chiaru pre ume-rele noastre? Síntimu toti ca dieu asiá nu merge bine lucrulu. Nu aru trebui sa iertámu și mai departe cá alții și respective magiarii — intru a căroru mâni sta acum poterea — se mai esplice adenc'a-ne tacere in nisce întelegeri putienu magulitórie și de totu sinistre, adeca séu ca noi români amu fi toti nisce nepasatori séu ignorati, cari nici pricepem a ne interesá de cauzele noastre, ori afara de câti-va atitietori amu fi deplina multiamiti cu toate; séu tocm'a ea amu fi dóra ehiaru unu soiu atâtu de ticalosu, cari și deca suferimu nu cutediámu nici baremu a ne vaietá; séu ca intr'atât'a amu fi dusimani neimpacabili natiunei magiare, câtu nici nu mai voimu a ne pune cu magiarii in vorba. —

Dieu cu multu mai bine aru corespunde intereselor natiunei noastre, deca parasindu prea dăunos'a tacere, vomu spune francu dorintiele noastre la toate ocaziunile și in adunările municipale vomu aperiá interesele nationale barbatescu și energiosu.

Prin acest'a vomu promová binele natiunei noastre, și intr'adeveru vomu face unu mai bunu servitiu atâtu causiei noastre nationali, câtu chiaru și natiunei magiare, ba tocm'a și statulu intregu. Ficciunea ascunsă e de comunu periculósa; innoarea in peptulu nostru a dorintieloru noastre, nu produce nici unu bine; iera din contra — francheti'a face sa dispara prepusele cele false, și restituirea increderii numai pre lângă o reciproca sinceritate e posibilu. De ne vomu descoperi totu-déun'a sinceru dorintiele și caus'a nationale o vomu aperiá-o energiosu in adunările comitetelor municipali in solida-

*) Vitregitatea acelei legi cu inea amu aretatu detaintu prin unu feliu de memorandum și mai târdiiu și cu ocaziunea unei propunerii, carea amu fostu predatu la tempulu seu comitetulu municipalu alu comitatulu Cosiocieni.

ritate, mentonasi nu vomu mai fi desconsiderati, si mai de graba vomu pute spera ca se va satisface dorintelor românilor (cari nici asiá nu sunt de felu incompatibile cu integritatea statului, si nu periclitaze existinta nici a fratilor magiari) si asiá apoi va mai poté fi mai multa speranta si la aceea cumca aceste dove popore mici (cari din respectulu situatiunii lor etnografice au interesu comunu de a se impreuna spre aperiare cu poteri unite in contra cutropirei si amalgamisarei, de ce sunt amenintiate din partea acelor elemente mari — cari le incungiara de tote laturile) voru pute odata prin mutu'a respectare a drepturilor si intereselor lor deveni impreunati in o fratiésca amicitia sincera.

Pr. st. dd. redactori ai foiloru nostre multu se ostenescu spre a indemná pre membrii români ai comitetelor municipali spre o implinire conscientioasa a dorintelor lor. Binevoiesca a continua acést'a, si de acum inainte, dara deca voiescu a vedé ostenelele lor cu mai multu succesu încornate, aru fi forte bine sa nu intrelase nici odata a trage atentia amintitoru membrii comitatensi la respectivele cestiuni de di si a-i indrumá pre calea publicitatii la agendele necesarie. — Recunosc cu dreptu cuventu nu se póte postí cá d-vóstra dd. redactori sa ne rumegati tote in gura, ast'a aru fi o pretensiune prea mare, mai alesu cându — precum cu durere trebuie sa constatámu — nu sunteti din parte publicului cetitoriu in trebuincioasa mesura nici baremu materialmente destolu spriginiti, si nu ve prea poteti tiené colaboratori si corespondinti salarisati; dara dupa ce nu avemu nici unu atare organu centralu nationalu, care sa dea inviatiune in asemenea cause, totusi e fapta ca multi dintre ai nostri 'si ascépta indrumarea necesaria tocm'a dela foile politice române. — Câte odata in unele foi a si aparutu asemenea inviatiuni, dara adese-ori chiaru si cându erau nisce cestiuni forte momentose la ordinea dilei (precum a fostu spre exemplu organizarea municipiilor, comunelor, notariatelor si precum mai este alegerea limbei oficiale, comunitatile rurale, etc.) au lipsitu mai de totu informatiunile si indrumarile necesarie.

Deci aru fi forte de doritu, cá sa binevoiti a ve consultá si asupr'a intrebarei ca in ce modu a-ti poté midiloci cá obiectele mai momentose adencu taietorie in viet'a nostra nationala, care se voru

loá din tempu in tempu sub pertractare in sesiunile municipali (cari obiecte mai totu-deun'a se potu face cunoscute cu multu mai inainte de tienera siedintelor) sa fia desbatute de tempuriu in foile române, cá asiá apoi castigandu-si membrii români ai comitetelor municipali informatiune necesaria despre aceste obiecte si fiindu orientati de tempuriu in privint'a agendelor, si indemnati totu odata spre indeplinirea oblegamentelor lor: sa mai arete in venitoriu mai multe semne de viet'a in tote municipiele, si sa premérge conformu si intereselor nostre nationali.

Prea st. d-vóstra (carele — precum cu bucuria m'amu convinsu — cu multu zelu ve ocupati si cu causele nostre materiele in foi'a ce redigiati) me ve-ti scusa de buna séma deca nu potu intrelasa a me servi de acést'a ocaziune spre a ve scrie si unele referitorie la acestu obiectu. — Intru o epistola nu potu a me lasá prea afundu in cestiunea acést'a atátu de momentosa, ci voiu spune numai câte-va cuvinte facendu cu o cale, per tangentem, amintire si despre bóa atátu de stricaciós'a si latita a depasarei.

Nu voiescu a afirmá ca starea materiale a natiunii nostre aru fi cea mai rea si tocm'a de desperatu. E adeveratu ca in multe locuri vedemu si semne frumose si imbucurátorie si in privint'a inaintarei pre acést'a cale — dara dicu — de-si cu anim'a plina de dorere amara — cautu sa recunoscemu toti si aceea, cumca o parte nici decátu neinsemnata a poporului, necum sa se inavutiésca, ci merge cu o repediune inspaimentátoria cátra precipiciulu unei decadentie materiale si ruine totale.

Precum scimu acést'a impregiurare prea trista are originea sea in mai multe cause diferitorie.

Credu inse ca nu ne insielámu cei, cari tienu de causele cele mai dese a seraciei, beti'a si lenea. Beutur'a necumpetata a aforisitolui vinarsu indobitocitoriu si otravitoriu, care datina a betiei de unu tempu incóce intre poporul românu, s'a latitu intru o dimensiune infricosiata, si nelaboriositatea, adeca lenea suntu amendóne totu atátea vitiuri, cari si separatu unulu câte unulu inca suntu in stare a subsepá buna starea poporului si a-i impededá inaintarea. Cându inse — ce adese-ori se intempla — amendóne aceste vitiuri, adeca beti'a

clasele poporului romanu. Asiá cetimu in faptele apostolilor etc."

Iéta acesti'a, si pre lánge acesti'a inca si alti suntu scrietorii romani, despre cari intréba d. M., si cari, cá si autoriulu „v. metrop.“, rediemati pre argumente tari sustienu, ca increstinarea romanilor 'si trage inceputulu dela apostoli.

Si pre acesti autori români, prea bine cunoscuti de toti, se póte, cá d. M., cá unu barbatu erudit mare sa nu-i fi celitu?

Dara, lucru minunatu! chiaru si d. M. totu astu-feliu crede, in contra afirmatiunii sele de mai susu. Cum? Dlu dice mai la vale: „Nu voliescu a dice, cumca intre romanii din Daci'a pre tempulu domniei romane nu se va fi datu (iéra datu)! ni e i u n u c r e s t i n u.“ Va se dica, si dlu recunósce, ca voru fi fostu unii crestini in Daci'a. Dara deca au fostu unii crestini, au nu tocm'a acesti pucini crestini facura inceputulu increstinarei romanilor, inca atunci, in tempulu domniei romanilor in Daci'a? Au dóra nu se facú inceputulu increstinarei tuturoru popórelor crestine mai întâiu numai cu p u c i n i? Au dintr'odata se increstinara celelalte popóre, si nu numai successivu? cáci nu-mi vine a crede, ca d. M. aru fi voindu sa nege si aceea, ca noi cesti de astadi, nu amu fi descendenti romanilor celor vechi din Daci'a.

In adeveru, frumosu nescu logicu in tota deductiunea dlui M.!

Inse d. M. mai adauge, ca dlu: „afirma numai aceea, cumca nu se dau urme istorice, ca pre aici inainte de an. 274 s'aru fi datu vre-o bisericu, vre-unu altar, vre-o cruce, — vre-unu popa crestinu, vre-unu episcopu, vre-unu metropolitu... urme istorice despre existinta unei biserice crestine si a unei ierarhie organizate.“

Adeveratu ca urme istorice despre cele amintite nu pré avemu; dara avemu totu-si urme istorice, cum vediarámu, despre aceea, ca erau dejá crestini in Daci'a inca in vécola II. Dara deca erau crestini inca pre atunci, au nu e logicu a deduce de aici, ca voru fi fostu si preoti? Si óre, deca la an. 325 se aflá unu metropolitu alu Daciei, — Teofilu — despre care vedu ca nu se indoiesce nici

cu lenea se afla impreunate cu cine-va, atunci si cu mai mare iutiéla si mai securu 'lu ducu pre acel'a la sapa de lemn, ba si la o decadentia morale si chiaru si corporale.

Vedemu mai in tote dilele triste exemple ca cum seracesce poporulu, vedemu ca multi dintre tierani 'si instrainéza mosiele lor, si ca in cele mai multe casuri pamentulu romanescu asiá dicendu se metamorfóséza in vinarsu si apoi in acést'a transformatiune, curge in pung'a crismarilor; iéra bietulu poporu pre di ce merge devine — spre mare dauna atátu a natiunii nostre, cátu tocm'a si a patriei — in stare proletaria si inca de multe ori inca si coruptu atátu trapesce, cátu si sufletesce.

(Va urmá.)

Observatiuni

la espectoratiunile „Albini“ — relative la capulu diecesei Caransebesiului.

(Urmare.)

In fine d. secretariu Bartolomeiu, indignatu pâna in sufletu de invectivele si nerusinatele calumnii ce le arunca „Albin'a“ cu atát'a inversiunare si malitiositate asupr'a capulu spiritualu a diecesei de Caransebesiu — publica in „Federatiune“ o epistola deschisa sub adres'a d. Babesiu. In acést'a epistola dlu Bartolomeiu róga pre dlu Babesiu in terminii cei mai loiali si moderati, cá sa incete odata cu espectoratiunile si mistificatiunile sele frivole. Lu róga sa cerna bine si cu scrupulositate totu ce impartasiesce publiculu seu. Sa se convinga deplinu ori de suntu esacte raporturile corespondentiloru sei infideli. Sa judece ce urmari potu avea acelea raporturi, si ori de folosescu ce-va causei — pre carea dlu Babesiu dice ca o apera. Mai departe dlu Bartolomeiu sustiene si demostrea ca invectivele ce le arunca „Albin'a“ in fia-care nr. si in specialu in nr. 79 asupr'a capulu spiritualu a diecesei de Caransebesiu, suntu pore inventiuni cualificate de a innegrí si atacá onórea si védi'a arhierelui nostru. Mai incolo sustiene si demostrea pâna la evidentia ca in dieces'a Caransebesiului nu se vendu statiunile parochiale si invetiatoresci, precum afirmati d-vóstra cei dela „Albin'a“.

Eata in resumatu epistol'a dlui Bartolomeiu

d. M. — sa nu fia logicu a presupune, ca voru fi mai fostu inca si alti episcopi in aceea-si Dacia, si inca cu multu mai nainte de acestu arhieru, cáci nu ni se spune, ca tocm'a atunci, dintr'odata, sa fia esitu elu, cá din pamentu? Nu e consecinte si logicu dicu, ca unde se afla unu metropolitu, acolo se póte presupune si o ierarhie organizata, se intielege dupa jurstarile de atunci? Apoi ce alt'a a disu autorele „v. m.“?

Ce altmintrea, cumca au fostu preoti crestini si inainte de an. 274 in Daci'a, ne atestédia espresu citatulu de mai susu din Sincai, la an. 325.

Iéra incátu pentru cruce, apoi ne facú d. Cesaru Boliacu unu servitiu forte mare in privint'a acést'a. Acestu archeologu românu celebru, prin descoperirile sele din ver'a anului trecutú la Celeiu in Români'a, aflá intre alte anticitati interesante intr'unu momentu si o cruce bisantina de caramida din 214 d. Chrsu. Cuvintele dsele suntu ormatórele: „Totu la Celeiu, unde amu gasitu in multe renduri sarcofagiuri neomblate, pre cari le-amu descrisu in diferite renduri, amu gasitu si acum unu momentu de zidu forte bine facutu; fundulu ein trei caramiei... La capulu momentului au gasitu o caramida de cele mari, cioplita in forma de cruce p a t r a t a b i s a n t i n a si mai afandata in pamentu decátu capulu cosciugului, care si elu erá la o adencime de unu metru si mai bine. Combinându ósele amu constatatu ca suntu de femeia, amu gasitu si o braciara... si unu sfesnicu de plambu... si banulu care mi-a datu esact'a epoca a inuormentarei; unu bronzu mare alu lui Caracal'a... care facú anulu românu 697 iéra crestinu 214... Semnulu cruci la capetáiu vadesce ca femeia a fostu crestina, si ascunderea acestei cruci, vadesce ca crestinismulu erá prigonitu; erá periodulu prigonierei a siésea care a fostu sub Septimu Severu; momentulu si celelalte, vadesce ca femeia a fostu dintr'o clasa superióra a societátei, din care se póte trage ca crestinismulu erá prin Daci'a pre la inceputulu secululu alu treilea, adeca ca unu seculu pâna sa nu-lu impuna Constantinu Daciei.“*)

*) A se vedé in raportulu dlui Cesaru Boliacu, cátra

FOISIÓRA.

Contr'a critica.

la

Critic'a dlui I. M. Moldovanu.

(Vechi'a Metropolia de N. Pope'a)

(Urmare.)

D. Cipariu, in „Acte si Fragmente“ p. IX si X inca are acestea: „Urmele istorice si cele din limba nu ne lasa a ne indoi, cumca români inca si pre tempurile dein care nu avemu documente scrise, au fostu de buna-óra crestiniti“. Si iéra-si: „Limba inca ne arata, ca dela inceputulu intemeiarei crestinatátei amu fostu crestini etc.“ — „Nu suntu aceste documente destule, ca crestinatatea nu o an luatu parinti nostri nici dela greci nici dela serbi?“

D. Laurianu in documente istor. etc. p. 5 serie: „O singura mánghiare i mai tiene (pre români), mánghiarea provenitóre din nou'a religiune crestina, carea din seclulu II incepuse a se lati si in Daci'a, precum marturisesce Tertulianu in contra jidaniilor; (Vedi citatiunea de mai susu) „Acést'a nóna credintia, care precum amu disu incepuse a se lati intre densii din tempulu cându romanii erá in flórea lor, se propagá sub guvernulu barbariloru si triumfá in fine sub Marele Constantin etc.“

Escenti'a Sea Metropolitulu Slagun'a in istor. biser. p. II p. 55 seqq. inca vorbesce mai multu in acést'a materia documentându, ca atátu in imperiulu romanu preste totu, cátu si intre colonistii si ostasii romani din Daci'a in specie, erau multi crestini. Intre alte scrie acestea: „Cumca intre acesti ostasi si colonisti romani au fostu multi, cari marturiseau legea crestina, este nu numai de creditu pentru toti acei, cari au cátu de pucina cunoscintia despre latirea crestinatátei in deobsce, ci inca se póte dovedi din faptele santiloru apostoli, si din tramiterile lor, ca crestinarea romanilor de pre vremea apostolilor s'au inceputu, si au avutu urmatori in tote

adresata dlui Babesiu, si publicata in „Federat.“:

Dara sa vedem acum ce au respunsu dlu Babesiu la aceste observatii si lamuriri. Ascultati popore si ve minunati, dlu Babesiu pentru ca sa pota responde la acesta epistola a trebuit sa ascepte 6 septamâni întregi-intregutie. Au acceptata negresitu, sa auda ce o sa mai dica si argatii d-sele. In fine vine la „idea“, ca dieu nu e bine sa taca, caci in casulu acest'a si aru potea periclitâ nimb-nu care nu-lu are pentru ca „Gur'a satului“ l'au ingropatu dejâ cu multa pompa si ceremonia. Deci dlu Babesiu indemnatu de unu satelitu de ai sei dela Orayiti'a, si-a propusu a publicâ in „Albin'a epistol'a dlui Bartolomeiu. Fôrte bine a facutu. Cetitoriulu seriosu va celi si apoi va judecâ. Inse dlu Babesiu mai inainte de a publicâ acea epistola o petrece cu 3 clase de introduceri (esordiuri). In aceste bisarie introduceri, se plânge si se tanguiesce contr'a secretariului, pentru ca acest'a a avutu imens'a cutediare de a-lu dá de golu si a-lu presentâ publiculu asiâ dupa cum este adeca cu 2 morale. Totu in introducere mai lipesc dlu Babesiu inca si o vechia minciuna, ca adeca: „D-sea n'are obiceiulu de a vorbi de sine“, pre cându realitatea demustra ca in fia-care nr. alu „Albinei“ cetesci numele Babesiu, celu putienu de 20 ori, si inca tiparitu cu litere grase. Se jura apoi pre unu Ddieu ca d-sea „pururea a moderatu espressiunile corespondentiloru sei, destinate de a lovi ilustr'a persôna a capulu diecesei de Caransebesiu. Inse se vede ca dlu Babesiu si-au uitatu a spune, ca nici celu mai din urma omu, din cea mai inferiôra societate, n'au potutu sa scrie in contr'a unui Episcopu, mai duru, mai murdariu si mai trivialu cá tocmai d-sea. La capetulu introducerii mai vorbesce dlu Babesiu de case, de steele etc. si apoi cautâ chiorislu la „Federatiunea“, pentru ca acest'a primesce aperarea celoru atacati si insultati in „Albin'a“.

Acum sa vedem cum combata dlu Babesiu afirmatiunile dlui Bartolomeiu, — si cu ce feliu de argumete voiesce d-sea sa sparie lumea. Eata cum suna subtilele glascioru alu dlui Babesiu. „Reactiunea de susu a datu mân'a cu cea de josu, — adeca mai romanesce — contii Lónyay si Andrassy si ambele guverne cis- si transilaitane, s'au coalisatu si an datu mân'a cu dlu Bartolomeiu, — cu scopu de a afirmâ si nimiciu autonomi'a bisericésca si partid'a nationala a câroru energicu aoperatoriu

Nu sciu, ce va dice d. M. la acesta descoperire nôna si interesanta, caci ea ne da unu monumentu s e o s u d i n s e n u l u p a m e n t u l u i , tocma cum lu pretinde d-sea.

Câci nu se afla urme istorice si despre biserică si altare sa nu ne prinda nici o mirare, sciundu bine, ca pâna la Marele Constantinu persecutiunile durasera fâra intrerompere, prin urmare crestiniiloru de atunci le erâ preste potintia cá sa ne lasa atari monumente istorice. Asprimea persecutiuniloru nu le iertâ a face acest'a. Totu din acesta cauza vedem, ca alte pârti ale lunei crestine, inca nu prea lasara urme istorice din acele tempuri de o persecutiune universală.

In fine nu pota trece cu vederea, ca d. M. in tractatulu acest'a inca incepe a fi umoristicu, luându-si ansa la acesta dela citatiunea ce se face in „v. m.“ din Dr. Haise. D. M. din ultr'a-zelulu seu se vede a nu fi observatu, ca provocarea la Dr. Haise se face acolo din privintia la germani, cari afirma ca unu Teofilu, Ulfil'a etc. aru fi fostu germani; se vede a nu fi observatu, ca la loculu acest'a in „v. m.“, facendu-se mai întâiu provocarea la mai multi istorici, spre a se documentâ, ca Gotii pre la an. 325 abia ce incepusera a primi botezulu, si ca tocma pentru aceea erâ imposibile cá unu Teofilu, Ulfil'a etc. sa fia fostu goti, — se citédia apoi la urma si Dr. Haise cá germanu, spre a se întari si cu cuvintele lui asertiunea despre increstinarea gotiloru, si nationalitatea amintitiloru archierei. Dara, de, ce sa faci, deca omulu perdiendu-si firulu se incurca.

La p. 46 din „v. m.“ dice d. M.: ca autorulu v. m. se afla in mare aberatiune, cându Daci'a mediteranea si repensis le pune in Daci'a Traiana, si anumitu pre cea ripôsa o muta in Români'a, iera pre cea mediterana dereptu in Transilvani'a; caci aceste doue provincie aru fi fostu dincolo de Dunâre, Serbi'a si Bulgari'a de astadi, provocându-se in privintia acest'a la d. Laurianu, la istorici Procopiu si la notiti'a imperii.

membrii comitetului archeologicu din Bucuresti, publicatu in „Trompet'a Carpatiloru“ din 1872.

este providentialulu Babesiu. Iera pentru realizarea acestui scopu, Lónyay, Andrassy si Bismark au poruncitu p. Alecsiu si dlui Bartolomeiu, cá sa turtésca mai întâiu pre conducatoriulu Babesiu, presupunendu ca picandu comandantele generalu armat'a se va potopi de sine. Dica lumea ce va dice, dara aici jace involuitu unu mare planu strategicu si politicu totu deodata. Seriosu! Nu glomescu. Cetiti „Albin'a“ nr. 97 din an. 1872 si o sa vedeti ca e chiaru asiâ dupa cum ve spunu. Deci ce e de facutu deca e vorb'a sa nimicimu pre acesti dusimani impeltiati? nici mai multu nici mai putienu decâtu sa lovimu pre par. Alecsiu in drépl'a, pre Bartolomei in stâng'a, — iera pre contii Lónyay Andrassy si Bismark — sa-i atacâmo in centru.

Sa vorbimu numai ce e dreptu, dara planulu e non plus ultra. Nici sa ne mirâmo caci e facutu de dlu Babesiu, si apoi d-sea nu este de giab'a infalibilu. Deosebitu de aceste dlu Babesiu care tôte le scie si le prevede — s'a baricadatu de tôte pârtile. In totu loculu si-a pusu câte o sentinela credinciosă, si aceste i ducó informatiuni sigure despre mersulu, tendintiele si tôte apucaturile strategice ale ministriloru, imperatorulu, diplomatiloru si in generalu a tuturoru barbatiloru cari ocupa vre-o functiune publica, — apoi a mai facutu inca si aliantia ofensiva si defensiva cu jidanii dela „Rumânische-Post“ din Bucuresti.

E! bine domniloru — dupa atâtea circumspectiuni mai credeti ca o se perdemu autonomia si natia? Ferésca Ddieu. Deci nu ne remâne alta decâtu sa ne felicitâmo ca ne-au datu Ddieu unu barbatu asiâ de vrednicu „pururea prevedietoriu“ si care inventéza atâtea „blasgonii“ si minuni, si se espune la atatea primesdii pentru noi „netrebnicii“.

Iera voi guralivitoru, cari in naivitatea si simplicitatea vôstra strigati in lumea largă „ca Babesiu da cu bâ'ta in balta“ si ca se lupta cu morile de ventu, — incetati, incetati — pentru Ddieu caci in zadaru ve este tóta ostené'l'a. Si in adeveru cum si indrasniti d-vôstra simpli muritori ce sunteti a lovi ingeniosele planuri ale dlui Babesiu — pre cari nimenea nu este in stare a le pricepe si urmâ, — a lovi dicu si inca sub fictivulu pretestu ca voiti a-lu indreplâ? Ôre sa nu sciti d-vôstra ca, vocea poporulu s'a exprimatu dejâ ca numai Babesiu, si ierasi Babesiu, si totu Babesiu este capabilu de a conduce nai'a natiunei la limanulu doritu? Cetiti

Credó ca lucrulu din cestiune e pre câtu de interesante, pre atât'a si de greu din punctu de vedere istoricu; tocma pentru aceea deci e o mare cutezare din partea dlui M. — pre lângă tóta autoritatea si infalibilitatea ce si le atribuie — a dice despre autorele „v. m.“ ca: „se jóca cu tierile cá si cu merele“ si ca numai cei ce au celitu istori'a visându cautâ Daci'a ripôsa si mediterana in Daci'a Traiana.“

Dara enu sa vedem care din noi se jóca si visédia in istoria?

Eu la loculu acest'a in v. m. amu dîsu: ca Daci'a mediterana, despre care se face amintire in hârthi'a lui Iustinianu câtra Catellianu episcopulu cetatei Iustinian'a prima, este Transilvani'a nôstra de adi, provocându-me la mai multi istorici, dupa cari Daci'a lui Traianu se impartieá: in cea mediterana (Transilvani'a), cea muntôsa (Români'a si Moldavi'a), si cea ripôsa (Banatu si partea Ungari'e pâna in Tiss'a).

M'a-si poté provocâ si acum inca si la alti scriitori, precum si la opuri enciclopedice între cari „Lessiconulu Universalu alu lui H. A. Pierer, Altenburg 1841, lucratu de mai multi cá 220 invetiati“, si „Lessiconulu realu pentru scóle de C. P. Funke, Viena si Prag'a 1805“, unu lessiconu classicu pentru goografi'a, istori'a, filosofi'a, ancitãtiele si mitologi'a vechie, lucratu iera-si de mai multi barbati eruditi, — pentru cá sa interescu si mai multu asertiunea mea; dara afiu de prisosu, si asiâ me marginescu numai pre lângă uniculu istoricu Demetriu Cantemiru Domnulu Moldaviei, carele dupa mai multi istorici vechi, ne demustra destulu de evidente objectulu de sub întrebare.

Acestu principe românu, unulu dintre cei mai vechi scriitori romani, in „Croniculu Romano-Moldo-Vlachiloru, alcatuitu de Domnulu Moldaviei Demetriu Cantemiru la an. 1710“,*) dupa ce vorbesce mai in susu pre lungu si largu despre tierile si poporele Daciei celei vechi, pâna la Traianu scrie apoi aceste: „Acestea dara au fostu tôte tierile si no-

pentru Ddieu „Albin'a“ nr. 97 in rubrica „vrendu nevrendu“ si o sa vedeti ca asiâ este. Cetiti ce-va mai josu, totu in aceea rubrica si colóna si o sa ve convingeti ca insusi dlu Babesiu se dechiara de „necoregibilu“ si ca alti ómeni s'au încercatu a-lu curâ de „morbulu delirialu“ nu nisce cislici cá voi, — s'au încercatu episcopi si metropoliti, ministrii si imperati, magnati si prelati — si totu in zadaru, caci d-lui nu voiesce odata cu capulu — punte. A-ti întielesu? Deci fi-ti ómeni de omenia, si lasati pre dlu Babesiu sa insulte dopa bunulu seu placu pre toti si pre tôte cari nu-lu tamaiédia. Nu vedeti câtă silintia 'si pune intru realizarea scopulu seu? Nu vedeti cu câtă scrupulositate 'si implinesce meseri'a sea de insultatoriu si calumniatoriu? Luati numai „Albin'a“ si in specialu nrii 95—101 (an. tr.) si in rubrica „vrendu nevrendu“ ve-ti aflâ cuvinte si espectoratiuni, cá si cari ve pota asecurâ ca, nici in birtulu celu mai inferioru, nu ve-ti aflâ. Acolo dlu Babesiu in locu de a responde la epistol'a dlui Bartolomeiu, dupa cum aru trebui sa responde unu barbatu onorabilu si cultu, in locu de a resturnâ cu fapte incontestabile cuprinsulu acelei epistole, in locu de a demostâ aceste si alte calumnii anteriore, — vine cu unu aeru ala Mitad-Pasi'a din Bulgari'a, si arunca nône diatribe asupr'a venerab. nostru capu spiritualu, fâra cá pre calea anteriore sa le fi demustratu.

Sa fia bine constatatu ca n'amú nici decum intentiunea de a face pre advocatulu dlui Bartolomeiu, oi intentiunea mea este: a-mi manifestâ indignatiunea sufletulu meu, fatia cu necualificabil'a procedura a dlui Babesiu, — d'a m'amú indignatu si revoltatu, si suntu securu, ca fia-care românu de omenia a trebuitu sa se indignedie cetindu nerusinatele inventive, ce le arunca dlu Babesiu cu atât'a vehementia, asupr'a unui episcopu. Si com sa nu me indignediu cându cetescu intr'unu diuaru publicu care se tramite „la frundia si ierba“, ca supremulu nostru capu spiritualu este dechiaratu de „hotiu si talhariu“. Indignatiunea sufletulu meu s'au inaltiatu la culme, cându amu vediatu ca dlu Babesiu voindu a lovi in onórea P. Sele P. Popasú, smulge o frasa din cuventarea P. Sele, rostia la ocaziunea cându s'a despartitu de fiii sei sufletesci din Brasiovu, si fras'a aceea o sucesce, o invertesce, o ciuntesce, si astfelu i da întielesulu care i convine d-sele, si apoi fras'a aceea ciuntata o

ródele, carele au statutu pre locurile Dachiei si mai denainte, si dupa ce au caditu sub stapânirea romaniloru; iera dupa ce cu vitegi'a lui Ulpie Traianu fura Dachii biruiti si de prin tôte locurile aceste isgoniti (precum inainte pre largu se va aretâ), romanii mai strimptându otarele ei, tóta Dachi'a in trei tieri au despartitu-o, si de cia numai pre aceste cu numele Dachiei numindu, pre elalte cu numirele sele cele mai vechi sa se numésca le-au lasatu, com dara sa se fia chiamatu acele tieri, carele de sub numele Dachiei le-au scosu romanii, cautâ inainte, ca le vei aflâ. Iera aceste trei pârti cu deosebita numire dopa pus-tur'a loculu de isnóva le-au numitu, adeca m a l u r ó s a , m u n t ó s a , s i d i n m i d i l o c u . Deci cea malurósa (precum Orteliu in cea vechia a Dachiei geografia aréta) au fostu incepundu din Ts'a si s'au fostu tragendu pre lângă malulu Dunârei (de pre cari si numele au luat) pâna unde da ap'a Oltolui in Dunâre, care locu coprinde acum Olatulu Timisivarului cu mai jumetate de tier'a munténésca, in scurtu atât'a tieră coprindea Dachi'a malurósa, câtu la anulu trecutulu la pacea între nemti si între turci la Passarovicz facuta, au luat Chesariulu dela Sultanulu turcescu. Iera de cea parte preste Tis'a între Dunâre si între Tis'a stá noródele Iazidii (cari si Metanistii se chiamá) si Carpo-dachii; iera cea muntôsa a Dachiei parte a fostu purcediendu dela ap'a Oltolui între muntii (carii la cesti mai próspeti grecesti istorici se chiama Brasiovenii) si între Dunare pâna preste Prutu si pâna la Nistru, adeca al'alta parte a tieriei Munténesci impreuna cu tóta Moldov'a si cu Basarabi'a in sine luându; iera cea din medilocu (careá mai denainte s'au fostu chiamându Gepidi'a) Dachi'a, este tier'a Ardélulu lui, pre care pentru aceea au numita-o mediterana adeca din medilocu pamentulu, caci departata de Dunare fiindu, cu muntii Carpatici cá cu o coróna, séu cá cu unu brâu se incinge.

(Va urmâ.)

pâne în „Albin'a", și apoi striga cu un fel de patosu: „Eata ca însuși Popasu a declarat publice în Biserica S. Nicolae din Brașov ca vine în Banat cu învederată intenție de a ne fură și jefui". Intrebu simplu care omu liberu de prejudeție, afara de dlu Babesiu, va putea crede o atare piramidala minciuna. Eata-ti dle Babesiu icon'a, eata-ti chipulu, eata-ti paupertatea morala, eata-ti în fine nerusinoarea.

Dupa ce dlu Babesiu se încercă de a despoia în modulu acest'a o persóna venerabila prin pozițiunea sa de ce are omulu mai sântu, de onóre și de tóte sentimentele nobile, mai are inca colosalulu curagiu de a strigá iera d-sea „nu ve atingeti de onórea mea" etc. Va sa dica dlu Babesiu bate, chinuesce și maltratéza, iera celui maltratu nu-i permite nici macaru natural'a consolara de a plânge. Întru adevéru satanica inima dle, — se vede ca te tragi din seminti'a lui Iud'a, pentru ca pastredi cu multa fidelitate tradițiunea jidovésca. Asiá ce-va mai facu numai jidanii din Romani'a, pre cari d-ta dle Babesiu ia-i luat sub scutul „Albine".

Mai departe dupa pasionat'a imaginațiune a dlui Babesiu — episcopulu nostru n'are nici unu meritu, nici pre terenulu nationalu nici pre celu bisericescu, nici pre celu scolasticu, ci au ajunsu la demnitatea de episcopu numai — iéta asiá. E! bina dle Babesiu nu fi asiá de naivu. Afla ca mai suntu și alti ómeni cari se ocupa cu istori'a nationala și se intereséda de miscările româniloru, iera acei ómeni audiendu-te vorbindu astu-feliu ti voru strigá toti de tóte pârțile ca esti unu nemernicu. Dtea dle scí si trebuie sa scí ca de vre o 30 de ani încóce, nu s'a intemplat nici o fapta nationala mai remarcabila la carea sa nu fi participatu și acestu ilustru barbatu — și inca cá factoru esentialu. Istori'a la tempulu seu va demústrá tóte. De altmintrelea cu alte ocasiuni, pâna ce dlu Babesiu se bucurá de óresi-care-va ajutóre pentru crescerea familiei sele, — acelu barbatu astadi insultatu, — înainte dsele erá bine-meritatu, și avea anima nobila.

Astadi inse ajutórele au incetat, — și pentru aceea Popasulu s'au prefacutu în celu mai inspaimântatoriu monstru — . . . Deci dle Babesiu cându te încerci a negá meritele protopresbiterulu și episcopulu Popasu — trecute dejá în damenulu istoriei patriei — prin acest'a nu documentezi alt'a decâtu ca dtea n'ai anima curata, și ca din dtea vorbesce — ur'a, patim'a și resbunarea. Juru ca este asiá.

În fine inca o observatiune și apoi de astadata incheiu.

D. Babesiu voindu a-si justificá anomal'a dela Belintiu, iera se acatia cu indatinal'a-ti frivolitate de persón'a ilustrulu nostru archiereu dechiarându-lu de necualificatu. Si apoi si motivéza malitiós'a-i afirmatiune cu aceea ca episcopulu nostru n'a fostu „la mánastire".

Va se dica dupa notionile administrative ale dlui Babesiu unu calogaru inchisu între 4 paretu și retrasu de lume — are dupa logic'a dlui Babesiu cunoscinje administrative mai solide — decâtu unu protopresbiteru care asiá dicendu au administratu o diecesa în miniatura. Dle Babesiu! fi bunu și nu te face de risulu lumii, căci iéta mie 'mi pare reu de dtea. Si-mi pare inca și mai reu cându andu strigându pre strada ca: Babesiu si-au esitu din minti. Deci dle! eu cá unulu care te-amu stimatu în tóta sinceritatea animei mele — te rogu pré frumosu nu mai umblá în drépt'a și steng'a cautându potcove de cai morti. Incéta odatu cu clevețele, insultele și calumniile dtale, — căci dieu nu-ti folosescu absolutu nemicu, — pre cându din contra de stricatu-ti strica mai multu decâtu te lasa patim'a a-ti intipui. Incéta, incéta incéta și vei fi binecuvéntatu. Nu vei încetá? poftimu bé paharulu amaraciunei pâna în fundu, inse mai târziu, și adeca dupa ce te vei desamagi sa nu dici ca nu s'au aflatu desfui fii ai natiunei cari sa te abata dela fatal'a operá ce o a-i inceputu-o cu atât'a neprudentia — fâra a luá în consideratiune funestele consecințe materiali și morali — ce potu sa provina de aici pentru dtea și pôte și pentru caus'a ce dici ca o defendezi.

X. Y.

Cinco-mare în 1 Martiu 1873.

Despre înscrierea averi bisericesci și a portiunei canonice în cartea funduara. —

Este de mare importantia a scí, ca cum procedu comisiunile localizátore la înscrierea asiá nu-

mitel' portiuni canonice și a legatelor facute pre sém'a bisericeilor.

Multi domni conducatori de comisiunea localizátore nefiindu juristi absoluti și necunoscati și cu legea statutaria sasésca, nu facu stricta deosebire între posesorulu facticu și proprietariulu, ori între „faptic'a posesiune" și „nud'a proprietate", și nefacendu acésta discriminé juridica, lesne urmédia, ca averea imobila a unei familie se înscrie întréga în registru pre numele barbatulu, căci elu sine dolo malo se geréza cá proprietariu și posesorulu întregei averi immobili și a sociei sele; nefacendu-se mai departe deosebire între casatoriile inite înainte de prim'a Septemvre 1853 și de atunci încóce. *)

Cam asiá o pátimu cu averea bisericesca și cu portiunea canonica și legatele bisericesci, cari se afla în factica posesiune a preotulu séu preotiloru respectivi. —

Mesuratori pamentulu, cari per nefas se chiama pre la noi asiá, au inventatu dupa cum pncepu dloru instructiunile mai inalte și pentru averea bisericesca și portiunea canonica urmatórele titlu:

a) Avera pura bisericesca o inseris'o sub titulu: „Comun'a bisericesca gr. or. în Cinca."

b) Portiunea canonica și legatele bisericesci s'a inseris'u în registru sub titulu: „Oficiu paroch. greco-or. în Cinca." —

Contr'a acestoru titlu dupa parerea nóstra falsi, amu reclamatu și multiamita intielepțiunei practice și teoretice a dlui inspectoru funduaru, Fr. Binder, căci dupa o îndelungata și infocata discussiune și pertractare a acestei cestiuni, amu adusu lucru la starea lui adevérata de dreptu și anume pentru averea pura bisericesca amu stabilitu titulu:

a) Biserica gr. or. din Cinca-mare nemarginita proprietarésca. —

Pentru portiunea cânonica și piele legate amu stabilitu titulu:

b) „Biserica gr. or. din Cinca-mare, proprietarésca și oficiulu parochialu gr. or. usufructuariu."

Noi asiá credemu, ca din punctu de vedere juridicu, numai acestea titluri, se potu suscipe în cartea funduara, pentru ca averea data bisericeii nóstre gr. or. nu este a comunei bisericesci ori a senguraticiloru individi, din cari se compune comun'a nóstra bisericesca gr. or. din Cinca, care pôte lesne face apostasia și prin urmare a-si parasi biserica sea gr. or., — ci acésta avere este nestramutavera a bisericeii gr. or. din Cinca care face parte organica a bisericeii gr. or. archidieceane și metropolitane, și care cá persóna juridica existe și déca o aru parasi membrii ei factici. Ast'a nu este nóua parere a nóstra, ci este dreptu positivu, pre care sa-lu pretiuimu mai bine, sa nu ne umble d. e. cá în Cohalmu.

No provocámu și la sinecusele din fondulu regiulu, și comitate, cari cá atari tragu întréga rent'a annuala din vistieria statulu.

Deci dara atragemu prin acest'a atentiunea respectiveloru reprezentantie bisericesci de tempuriu la acésta importanta circumstare. —

În scaonulu Cinculu domnesce de presente unu morbu periculosu și tare contagiosu, pre care lu numescu medicii (Difteritis), care rapesce mai cu séma copii cu gramad'a dela 2 pâna la 10 ani ai etáției.

Pâna acum s'a ivitu acestu morbu epidemicu în Iacobeni, Neistatu, Tórcel'a, Cinca-mare și Agnit'a, unde și de presente graséza acésta primesidiós'a epidemia. —

Scolele suntu incuiate, asociatiunile și sieditoriele suntu oprite. — Cá medicamente contr'a acestei epidemie, se recomanda medilóce restringátore, precum ap'a de petra acra, zam'a de scórtia de stejaru, cu care trebuie respectivii sa-si spele adese gátulu. —

În Cinca suntu pâna acum trei casuri; unicolu fiu alu unei familie și apoi doi frati dupa olalta; pre cei din urma i-a dusu tatalu lor cu caru la grópa, căci cortegiulu funebralu și pomenile suntu etrensu oprite. — Neodihna și temere mare de primesidi'a acésta amerintiatóre existe între noi. —

M. B.

*) Pâna în 1 Septemvre 1853, au domnit legea statutaria, carea sanctiunéza comuniunea honorum, pentru barbatu cu $\frac{2}{3}$ și pentru muiere cu o tertialitate, va se dica barbatulu și muierea suntu dupa îndigitat'a proportiune comproprietari și posesori. Dela introducerea dreptulu civilu austr. (1/9 1853) încóce conjugii dupa lege remánu singuri proprietari a averi aduse în matrimoniu.

Coresp.

Concursu.

Devenindu de curendu în vacantiu statiunea invetiátoreasca din comun'a Glodu-Gilesei protopopiatulu licei — pentru ocuparea postulu de invetiátoriu întru acésta statiune se escrie concursu pâna în 1-a Martie 1873.

Emolumentele suntu:

140 fl. v. a. Casa cu gradina de legumi — lemne pentru încálditu câte voru fi de lipsa. —

Doritorii de a acupá acésta statiune suntu avizati a-si tramite documentele și atestatele sele la subscripsulu pâna la terminulu prefiptu.

Îli'a 5 Februaru 1873.

Ioanu Orbónasiu
Tract. protop. și insp. scol.
district.

(3-3)

Edictu.

Fir'a Albu din Seleudu, soci'a legitima a lui Constantiu Cândea totu din Seleudu, de relegea gr. or. carea de unu anu au parasitu pre sociulu seu, fâra a se scí loculu aflárei sele, se provóca prin acésta, cá în terminu de unu anu dela datulu de mai josu sa se presentédie înaintea forulu matrimoniale subserisu, pentru ca la din contra, procesulu matrimoniale intentatu de susu numitulu seu barbatu, se va otári și în absentia sea.

Deagu, 2 Febr. 1873.

Forulu matrimoniale gr. or. alu tract.
Ternavei de josu.

Daniilu de Tamasiu,
adm. prot.

(3-3)

Concredeti-ve celoru adevér-rite de bune!

Medicamente examinate chemice prin judecatoriya, în anulu 1868 în Vien'a și recunoscute de escelinte prin martorii și atestate numeróse.

Balsamu-preservativu contr'a cárceiloru,

midiloculu celu mai cu efectu contr'a nemistuirei, slabiciunei de stomachu, cárceiloru în stomachu, epilepsiei, dureriloru de colica și friguriloru gastrige (periodice).

Pretiuulu unei butelce întregi dimpreuna cu povatiuirea de întrebuintiare 1 fl. 50 cr., unei butelce de jumetate 80 cr.

Siropu de plante de muschiu preparatu de Dr. Miller.

Sopriindietoriu în efectulu seu contr'a catarulu de peptu, tussei, regusierei, mucosirei (flegma), catarulu de cátlegiu și nodu, scuipirei de sânge și contr'a tuberculósei începátore de plamáni.

Afara de acestea siropulu acest'a s'a întrebuintiatu cu succesu bunu contr'a tussei cu gáfáire și tussei inadusítore a copiiloru, sioparlaitiei de pele, din care cauza acestu siropu lu tienu multe familie totu-déun'a în reserava. — În tigaitie originale pentru adulti și copii dela 4-5 ani.

Pretiuulu unei tigaitie dimpreuna cu povatiuirea de întrebuintiare 50 cr.

În Sabiiu se pôte capetá adevératu numai la Michael Sill, comerciantu de specerie, de asemenea în Barotu la M. Lebitzky, farmacistu; Bistrița la F. Kelp; în Blasiu la C. Schiessel, farmacistu; în Orastia la C. Reckerd, farmacistu; în Mnercuru la P. Leicht; în Deesiu la I. Kremer; în Fagarasiu la I. v. Steinburg, farmacistu; în Georgiu Ditr'u la I. Szathmári, farmacistu; în G.-Szt.-Nicolae la F. Fröhlich, farmacistu; în Hossu-faleu la F. Jekelius, farmacistu; în Alb'a-Iuli'a la C. Boos; în Kezdi-Osiorheiu la F. Lukats; în Clusiu la C. H. Binder, farmacistu; în Kovasn'a (Alovatu) la Mehlich et Imre; în Brașov'u la F. Iekelius, Ed. Kogler și Gr. Sav'a, toti farmacisti; I. Dusoiu, I. G. Galz, comersanti de specerie; în Muresiu Osiorheiu la M. Bucher; în Mediasiu la A. Hienz, farmacistu; în Aiudu-Mare la F. Horvath; în Seghisiór'a la I. B. Teutsch, comersante; în S.-St.-Georgiu la Schutag et Comp. în Reginulu sasescu la S. Dietrich; în Temisiór'a la C. Kessely.

(2-3)